

Alþingi
Erindi nr. P 133/1451
komudagur 5.3.2007

Nefndarsvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Samtök iðnaðarins
Federation of Icelandic Industries

Reykjavík, 5. mars 2007

Efni: Frumvarp til laga um breyting á lögum nr. 40/2001, um stofnun hlutafélags um Orkubú Vestfjarða, og á lögum nr. 25/2006, um stofnun hlutafélags um Rafmagnsveitur ríkisins, með síðari breytingum, 570. mál.

Samtök iðnaðarins hafa fengið til umsagnar ofangreint frumvarp. Samtökin telja að tillaga um að Rafmagnsveitur ríkisins (Rarik) og Orkubú Vestfjarða (OV) verði að fullu í eigu Landsvirkjunar (LV) gangi þvert á fyrirætlanir stjórnvalda um að auka samkeppni á raforkumarkaði.

Árið 2003 voru ný raforkulög samþykkt á Alþingi. Megininntak laganna er aðskilnaður framleiðslu, flutnings, dreifingar og sölu raforku. Markmið laganna er m.a. að skapa forsendur fyrir samkeppni í vinnslu og viðskiptum með raforku.

Markaðsvæðing á raforkumarkaði var innleidd í áföngum í ársbyrjun 2005 og 2006. Nokkur reynsla er nú komin á hið nýja fyrirkomulag. Samtök iðnaðarins telja að samkeppni sé lítt virk og snúi nær eingöngu að söluhluta orkunnar sem er afar lítill hluti af heildarverði orku. Varðandi framleiðsluþátt raforkumarkaðar er Landsvirkjun nú markaðsráðandi sem eini heildsalinn á raforku en allir aðrir, sem framleiða orku, nota hana að mestu sjálfir. Landsvirkjun er eina fyrirtækið sem hefur gefið út gjaldskrá og getur ekki mismunað viðskiptavinum sínum vegna markaðsráðandi stöðu. Því má segja að orkuhluti verðsins sé fastur. Lítil hvati er til að laða til sín viðskiptavinum og þetta hamlar vexti sölu fyrirtækja og nýir seijendur eiga eritt með að komast að. Gömlu dreifiveiturnar eiga sölumarkaðinn enn sem komið er og samkeppni er nær engin.

Frumvarp þetta er um margt svipað frumvarpi sem lagt var fram á fyrra ári og SI skilaði umsögn um dagsetta 29. nóvember 2006. Samkvæmt greinargerð með fyrra frumvarpi þessa efnis, sjá 365. mál, var ætlunin að gera Rarik og OV að dótturfélögum Landsvirkjunar. Greint er frá því að fyrirtækin stofnuðu árið 2006 fyrirtækið Orkusöluna ehf. til að annast raforkusmásölu og „.....var stofnun þess fyrsti vísirinn að framtíðarsamstarfi,“ eins og segir í greinargerð. Markmið þess frumvarps var augljóslega að láta fyrirtækin auka samstarf sitt. Í fyrirbyggjandi frumvarpi er reynt að tryggja rekstrarlegan aðskilnað LV annars vegar og Rarik og OV hins vegar. Að mati umsagnaraðila eru rökin fyrir sameiningu þá fallin og skortir betri rökstuðning fyrir lagasetningunni. Fyrri gagnrýni umsagnaraðila stendur enn. Allt tal um sameiningu þessara félaga gengur þvert á fyrirætlanir stjórnvalda um að auka samkeppni á raforkumarkaði.

Þó að hér sé gert ráð fyrir rekstrarlegum aðskilnaði verða sterk eignatengsl milli félaganna þar sem gert er ráð fyrir að Rarik og OV verði í eigu Landsvirkjunar. Slíkt mun ávallt skapa tortryggni og minnka trúverðugleika þess að fyrirtækin starfi og keppi í raun og veru á samkeppnisgrundvelli. Nú þegar hafa myndast tengsl gegnum Orkusöluna ehf. og að auki verða flókin hagsmunatengsl vegna virkjanaréttinda sem eru enn ónýtt. Fyrirhuguð eignatengsl minna um margt á tengsl LV annars vegar og Reykjavíkurborgar, Akureyrarbæjar og orkufyrirtækja í þeirra eigu hins vegar, en losað var um þau eignar- og hagsmunatengsl á síðasta ári þegar sveitarfélögin seldu hlut sinn í Landsvirkjun.

Til að auka samkeppni á þessum markaði þarf að gera skipulagsbreytingar sem skapa meira jafnræði milli framleiðenda. Umrædd breyting gengur í þveröfuga átt. Samtökin eru því andvíg tillögum um frekari sameiningu þessara þriggja orkufyrirtækja.

Bryndís Skúladóttir
Samtök iðnaðarins